

თავი 12

მირისაღი საშუალებების პრიოტენი - ტაქტიკა

1. გრძელგადიანი აქტივებისათვის დამანასათვებელია:

- ა) უზრუნველყონ ორგანიზაციის მოგება მომვალი 1 წლის განმავლობაში;
- ბ) ხანგრძლივი მომსახურების პერიოდი;
- გ) ორივე პასუხი სწორია.

2. აქტივები გამოყენების ვადის მიხედვით იყოფა:

- ა) გრძელგადიან და მოკლევადიან აქტივებად;
- ბ) მატერიალურ და არამატერიალურ აქტივებად;
- გ) მიმდინარე და მომდინარე აქტივებად.

3. რომელი მსჯელობაა სწორი:

- ა) მატერიალურ აქტივებს აქვს ფიზიკური სახე, ხოლო არამატერიალურს ფიზიკური სახე არ აქვს;
- ბ) როგორც მატერიალურს, ასევე არამატერიალურს შეიძლება ვააჩნდეს ფიზიკური სახე;
- გ) ორივე პასუხი სწორია.

4. ჩამოთვლილთავან რომელია ძირითადი საშუალების აღიარების კრიტერიუმი:

- ა) შესაძლებელი უნდა იყოს ღირებულების საიმუდოდ შეფასება;
- ბ) მოსალოდნელი უნდა იყოს მისგან მომავალში ეკონომიკური სარგებლის მიღება;
- გ) ორივე პასუხი სწორია.

5. საწარმოში ძირითადი საშუალების მიღება ფორმდება:

- ა) ინვენტარული ნომრით;
- ბ) ინვენტარული ბარათით;
- გ) მიღება-ჩაბარების აქტით.

6. ძირითადი საშუალების საბალანსო ღირებულებაში არ შეიტანება:

- ა) აქტივებისათვის ადგილმდებარების მომზადების დანახარჯი;
- ბ) აქტივის ექსპლუატაციასთან დაკავშირებული მიმდინარე დანახარჯები;
- გ) მონტაჟის დანახარჯები.

7. საკუთარი წარმოების შენობა-ნაგებობის მშენებლობის შექმნის დასრულებამდე ყველა დანახარჯი დებუტით აისახება:

- ა) საოპერაციო ხარჯებში;
- ბ) დაუმთავრებელი მშენებლობის ანგარიშზე;
- გ) ინვესტიციების ანგარიშზე.

8. აქტივები შეიძლება შეფასდეს რეალური ღირებულებით, როცა:

- ა) აქტივების გაცვლას არ აქვს კომერციული შინაარსი;
- ბ) გაცვლაში მონაწილეობს, როგორც ფულადი ისე არაფულადი აქტივი;
- გ) ორივე შემთხვევაში.

9. საწარმოს მიერ შეძენილი მიწის ნაკვეთი მასზე დამაგრებული შენობა – ნაგებობით აღირიცხება:
- ცალცალქვე;
  - ერთად;
  - როგორც საწარმოს ხელმძღვანელი ჩათვლის საჭიროდ.

10. მირითადი საშუალების თვითდირებულების ჩამოყალიბება სრულდება:
- საანგარიშებო პერიოდის ბოლოს;
  - როცა ობიექტი მზადაა დანიშნულებისამებრ ვამოსაყენებლად;
  - სრული საწარმოო სიმძლავრის მიღწევის შემდეგ.

11. მირითად საშუალებაზე გაწეული დანახარჯებს, რომელიც უნარჩუნებს, მას მოსალოდნელი ეკონომიკური სარგებლის მოტანის უნარს, ეწოდება:
- კაპიტალიზირებადი დანახარჯი;
  - პერიოდის ხარჯი;
  - არასაკოპერაციო ხარჯი.

12. პროცესს როდესაც ფიზიკურად ცვდება მირითადი საშუალება ეწოდება:
- გაუსარესება;
  - დაძველება;
  - მორალურად ცვეთა.

13. მირითადი საშუალების, სასარგებლო მომსახურების კადის დადგენისას არ უნდა გავითვალისწინოთ:
- აქტივის გამოყენების საკანონმდებლო ან მსგავსი შეზღუდვები;
  - ტექნიკური ან კომერციული მოძველება;
  - აქტივის შესაძლო გაძირება.

14. მირითადი საშუალებისათვის რიცხვთა ჯამის მეთოდით ყოველწლიური ცვეთის თანხა იანგარიშება ფორმულით:
- დარჩენილი წლების რაოდენობა / რიცხვთა ჯამი * პირვალდელ ღირებულებაზე;
  - დარჩენილი წლების რაოდენობა / რიცხვთა ჯამი * ცვეთადი ღირებულებაზე;
  - სასარგებლო მომსახურეობის კადა / რიცხვთა ჯამი * ცვეთადი ღირებულებაზე;

15. მირითადი საშუალების ცვეთის დარიცხვისას წარმოების ერთულთა ჯამის მეთოდის გამოყენება გულისხმობა:
- ცვეთის დარიცხვას წარმოებული პროდუქციის ან აქტივების მოსალოდნელი გამოყენების საფუძველზე;
  - აქტივის ექსპლუატაციის გავლენას ცვეთაზე;
  - ორივე პასუხი სწორია.

16. ღირებულებას, რომელიც საკარაულოდ დარჩება მირითად საშუალებას მომსახურების კადის გასვლის შემდეგ, ეწოდება:
- ცვეთადი ღირებულება;
  - თავდაპირველი ღირებულება;
  - სალიკვიდაციო ღირებულება.

17. ძირითადი საშუალების ცვეთის დაჩქარებულ მეთოდიდ ითვლება:

- ა) წრფივი ცვეთის მეთოდი;
- ბ) რიცხვთა ჯამის მეთოდი;
- გ) ორივე ზემოთ ჩამოთვლილი.

18. ძირითადი საშუალების დამკელება ნიშავს:

- ა) ფიზიკურად გაცვეთას;
- ბ) სარგებლიანობის დაკარგვას;
- გ) ორივე მათვანს.

19. საწარმო ძირითადი საშუალების ცვეთის დარიცხვის მეთოდს ირჩევს:

- ა) აქტივიდან მოსალოდნელი მომავალი ექონომიკური სარგებლის მიღების ხასიათის მიხედვით;
- ბ) ნარჩენი ღირებულების მიხედვით;
- გ) შეძენის ფასის მიხედვით.

20. ცვეთა არ ერიცხება:

- ა) არამატერიალურ აქტივებს;
- ბ) მიწას;
- გ) შენობა-ნაგებობებს.

21. საწარმო შესყიდული ნედლეულის ტრანსპორტირებას ახდენს საკუთარი ავტომობილით.

აღნიშვნელი ძირითადი საშუალების ცვეთის ხარჯი ასახება:

- ა) ნედლეულის თვითღირებულებაში;
- ბ) აღმინისტრაციულ ხარჯში;
- გ) მიწოდების ხარჯში.

22. აქტივების გაცლის (ბარტერის) დროს რეალური ღირებულება გამოიყენება, როდესაც:

- ა) აქტივების გაცლას არ აქვს კომერციული შინაარსი;
- ბ) შეუძლებელია როგორც მიღებული, ისე სანაცვლოდ გაცემული არაფულადი აქტივის რეალური ღირებულების საიმედოდ შეფასება;
- გ) არც ერთი პასუხი არ არის სწორი.

23. თუ საწარმომ ძირითადი საშუალება შეიძინა კრედიტში, საბუღალტრო მუნლს ექნება შემდეგი სახე:

- ა) დ. 2150
      გ. 1210
- ბ) დ. 2150
      გ. 2250
- გ) დ. 2150
      გ. 3110

24. ფინანსურ ანგარიშებაში ძირითადი საშუალება ასახება:

- ა) ნარჩენი ღირებულებით;
- ბ) თავდაპირველი ღირებულებით;
- გ) საბალანსო ღირებულებით.

25. მირითადი საშუალების აფასების დროს ნაზრდი თანხა უნდა აისახოს, ერთის მხრივ მირითად საშუალებაში და მეორე მხრივ:

- ა) კალდებულებებში;
- ბ) საკუთარ კაპიტალში;
- გ) მოგება-ზარალში.

26. ჩამოთვლილთავან რომელია მირითადი საშუალების ფინანსურ ანგარიშებაში ასახვის მეთოდი:

- ა) ოკითლირებულების მეთოდი;
- ბ) გადაფასების მეთოდი;
- გ) ორივე ზემოთ ჩამოთვლილი.

27. ჩამოთვლილთავან რომელი შეიძლება იყოს მირითადი საშუალების კაპიტალური დანახარჯი:

- ა) ოპერატორი მეხსიერების დამსტება კომპაუტერისათვის;
- ბ) ზეთის შეცვლა ავტომობილისათვის;
- გ) ორივე მათვანი.

28. დანახარჯი, რომელიც არ ზრდის მირითადი საშუალებისაგან ეკონომიკური სარგებლის

მიღების შესაძლებლობას ეწოდება:

- ა) მომავალი პერიოდის ხარჯი;
- ბ) მიმღინარე პერიოდის ხარჯი;
- გ) მოსალოდნელი დანახარჯი.

29. მირითადი საშუალების საბალანსო ღირებულების აღიარება წყდება:

- ა) გაყიდვის შემთხვევაში;
- ბ) როცა გაყიდვიდან ან გამოყენებიდან არანაირი ეკონომიკური სარგებლის მიღება აღარ არის მოსალოდნელი;
- გ) ორივე შემთხვევაში.

30. ჩამოთვლილთავან რომელი ინფორმაცია არ არის მნიშვნელოვანი ფინანსური ანგარიშების

განმარტებითი ნაწილისათვის:

- ა) მირითადი საშუალებებისათვის გამოყენებული ცვეთის დარიცხვის მეთოდები;
- ბ) რომელ ცვეთის მეთოდს არ გამოვიყენებოთ და რატომ;
- გ) აქტივების სასარგებლო მომსახურების ვადა.

31. მირითადი საშუალების ღირებულების საიმედო შეფასება შეიძლება მოხდეს:

- ა) მირითადი საშუალების შეძენის დოკუმენტების საფუძველზე;
- ბ) საწარმოს მიერ საკუთარი წარმოების მირითად საშუალებაზე გაწეული დანახარჯებით;
- გ) ორივე პასუხი სწორია.

მინისტრი საშუალებების აღრიცხვის – პროცესი

პროცესი №1

საწარმომ 150.000 ლარად უნაღდო ანგარიშსწორებით შეიძინა მიწა, რომელზედაც დამავრებული იყო შენობა. მიწის საბაზრო ფასი შეადგენს 120.000 ლარს, ხოლო შენობის საბაზრო ფასი 80.000 ლარს.

მოგეთხოვება:

გაიანგარიშოთ თითოეული აქტივის შეძენის ღირებულება და ასახოთ ბურალტრულად.

პროცესი №2

საწარმო საკუთრებაში არსებულ მიწაზე აშენებს შენობას. მშენებლობის პროცესებზე ფაქტობრივმა დანახარჯმა შეადგინა: შენობის პროექტირება 10.000 ლარი (რომელიც გადახდილი არ არის). საძირკვლის ამოჭრა 8.000 ლარი, მიწის მოსწორება 2.000 ლარი და მშენებლობა 95.000 ლარი (ფული გადახდილია საბაზო ანგარიშიდან)

მოგეთხოვება:

გაიანგარიშოთ შენობის თვითდირებულება და ასახოთ ბურალტრულად.

პრიცენტ №3

საწარმომ, რომელიც დღგ-ს გადამხდელია, უნაღდო ანგარიშწორებით შეიძინა დანადგარი 7.000 ლარად (მ.შ დღგ 1.068 ლარი). ტრანსპორტირების ხარჯება შეადგინა 200 ლარი, მონტაჟის ხარჯება შეადგინა 380 ლარი თანხები გადახდილი არ არის.

მოგვთხოვთ:

გაიანგარიშოთ ძირითადი საშუალების თვითღირებულება და ასახოთ ბურალტრულად.

პრიცენტ №4

საწარმომ რომელიც ახორციელებს გადაზიდვებს შეიძინა სატვირთო ავტომანქანა 120.000 ლარად, 2 წლინი საბანკო კრედიტით. კრედიტის წლიური განაკვეთია 12%. კრედიტის დაფარვა ხელშეკრულებით გათვალისწინებულია მეორე წლის ბოლოს. საწარმოსათვის შეძენილი ძირითადი საშუალება წარმოადგენს განსაკუთრებულ აქტივს (საწარმო ახდენს სესხის ხარჯის კაპიტალიზაციას).

მოგვთხოვთ:

გაიანგარიშოთ ძირითადი საშუალების თვითღირებულება და ასახოთ ბურალტრულად.

პრიცენზ №5

საწარმო “ა”-ზ არამატერიალური აქტივი, რომლის საბალანსო ღირებულებაა 40.000 ლარი, გაცვალა მანქანა-დანადგარში. შემცვლელის რეალური ღირებულებაა 50.000 ლარი. გაცვლის ობიექტის შედეგად აღნიშნულმა საწარმო “ა”-ზ დამატებით გადაუხდა საწარმო “გ”-ს 5.000 ლარი (გადახდა მოხდა უნაღდო ანგარიშსწორებით). გაცვლას აქცეს კომერციული შინაარსი.

მოვლენებათ:

ასახოთ ოპერაცია ბურალტრულად.

პრიცენზ №6

საწარმო აშენებს შენობას საკუთარი ძალებით. მშენებლობის პროცესებზე ფაქტობრივმა დანახარჯმა შეადგინა: მშენებლობის ნებართვა 8.500 ლარი, სატრანსპორტო საშუალებების ცვეთა 6.000 ლარი, ელექტროენერგიის ხარჯი 23.000 ლარი, შრომის ანაზღაურება – 5.000 ლარი, მასალა 90.000 ლარი. 2.000 ლარის მასალა, რომელიც იყო უხარისხო იქნა ამოღებული მშენებლობის პროცესიდან.

მოვლენებათ:

გამოთვალით აშენებული შენობის თვითღირებულება და ასახოთ ბურალტრულად აშენებისა და ექსპლუატაციაში შესვლის ოპერაციები.

პრიცენზ №7

სტამბამ, რომელიც დღვ-ს გადამხდელია, უნაღდო ანგარიშსწორებით შეიძინა საბეჭდი დანადგარი 25.000 ლარად დღვ-ს გარეშე (დღვ 4.500 ლარი). საწარმომ აქტივის სასარგებლო მომსახურების კადა განსაზღვრა 5 წლით და კარაულობს, რომ ამ კადის ამოწურვის შემდეგ აქტივს გაყიდის 4.000 ლარად. საწარმო იყენებს ცვეთის დარიცხვის წრფივ მეთოდს.

ძოგვთხოვებათ:

ა) ასახოთ ბუღალტრულად მირითადი საშუალების მიღების ოპერაცია:

ბ) გაიანგარიშოთ თუ როგორი იქნება 5 წლის განმავლობაში დასარიცხი ცვეთის გრაფიკი;

მაჩვენებლები	პირვანდელი ღირებულება	ცვეთის წლიური თანხა	აკუმულირებული ცვეთა	ნარჩენი ღირებულება
შეძენის თარიღი				
I წელი				
II წელი				
III წელი				
IV წელი				
V წელი				

გ) მოახდინოთ I-ლი წლის ერთი თვის ცვეთის დარიცხვის ბუღალტრული გატარება (მარაგის მუდმივი აღრიცხვის სისტემის დროს).

პრიცენზ №8

საწარმომ, რომელიც არ არის დღვ-ს გადამხდელი, კრედიტში შეიძინა მსუბუქი ავტომობილი 40.000 ლარად (ძ.შ დღვ – 6.100 ლარი). საწარმომ აქტივის სასარგებლო მომსახურების ვადა განსაზღვრა 5 წლით და ვარაუდობს, რომ ამ ვადის ამოწურვის შემდეგ აქტივს გაყიდის 10.000 ლარად. საწარმო იყენებს ცვეთის შემცირებადი ნაშთის მფოლს, კერძოდ რიცხვთა ჯამის მეთოდს.

მოგვთხოვთ:

- ა) ასახოთ ბუღალტრულად მირითადი საშუალების მიღების ოპერაცია;
- ბ) გაიანგარიშოთ თუ როვორი იქნება 5 წლის განმავლობაში დასარიცხი ცვეთის გრაფიკი;

მაჩვენებლები	პირველდებული ღირებულება	ცვეთის წლიური თანხა	აკუმულირებული ცვეთა	ნარჩენი ღირებულება
შეძენის თარიღი				
I წელი				
II წელი				
III წელი				
IV წელი				
V წელი				

- გ) მოახდინოთ მე-III წლის ერთი თვის ცვეთის დარიცხვის ბუღალტრული გატარება თუ ავტომობილი გამოიყენება მხოლოდ ადმინისტრაციული მიზნებისათვის.

პრიცენზ №9

საწარმომ, რომელიც არ არის დღვ-ს გადამხდელი, კრედიტში შეიძინა მსუბუქი აკტომობილი 50000 ლარად (მ.შ დღვ – 4576 ლარი). საწარმომ აქტივის სასარგებლო მომსახურების ვადა განსაზღვრა 10 წლით და ვარაუდობს, რომ ამ ვადის ამოწურვის შემდეგ აქტივს გაყიდის 10.000 ლარად. საწარმო იყენებს ცვეთის შემცირებადი ნაშთის მეთოდს, კერძოდ გაორმავებული ნორმის მეთოდს.

ძოგვთხოვებათ:

- ა) ასახოთ ბუღალტრულად მირითადი საშუალების მიღების ოპერაცია;
- ბ) გაიანვარიშოთ თუ როგორი იქნება 10 წლის განმავლობაში დასარიცხი ცვეთის გრაფიკი;

მაჩვენებლები	პირვანდელი ლირებულება	ცვეთის წლიური თანხა	აკუმულირებული ცვეთა	ნარჩენი ლირებულება
შემქნის თარიღი				
I წელი				
II წელი				
III წელი				
IV წელი				
V წელი				
VI წელი				
VII წელი				
VIII წელი				
IX წელი				
X წელი				

- გ) მოახდინოთ VIII წლის ერთი თვის ცვეთის გაანვარიშება და ასახოთ ცვეთის დარიცხვის ბუღალტრული გატარება თუ ავტომობილი გამოიყენება მხოლოდ ადმინისტრაციული მიზნებისათვის.

პრიცენზ №10

საწარმომ, რომელიც დღგ-ს გადამხდელია, ნაღდი ანგარიშსწორებით შეიძინა დანადგარი 41.300 ლარად (დღგ-ს ჩათვლით). საწარმომ აქტივის სასარგებლო მომსახურების ვადა განსაზღვრა 5 წლით და გარსულობს, რომ ამ ვადის ამოწურვის შემდეგ აქტივის ნარჩენი ღირებულება 5.000 ლარს გაუტოლდება. 5 წლის განმავლობაში საწარმო გეგმავს გამოუშვას 90.000 ერთეული ნაწარმი. ეს ერთეულები განაწილებულია შემდევნაირად: I წელი – 15.000 ერთეული; II წელი – 10.000 ერთეული; III წელი – 20.000 ერთეული; IV წელი – 22.000 ერთეული და V წელს – 23.000 ერთეული. საწარმო იყენებს ცვეთის წარმოების ერთეულთა ჯამის ძეთოდს.

ძოგვთხოვებათ:

ა) ასახოთ ბუღალტრულად ძირითადი საშუალების მიღების ოპერაცია;

ბ) გაიანგარიშეთ ცვეთის კოეფიციენტი პროდუქციის ერთეულზე და შეადგინეთ 5 წლის განმავლობაში დასარიცხი ცვეთის გრაფიკი;

მაჩვენებლები	პირვანდელი დირექტორი	ნაწარმის რაობა	ცვეთის წლიური თანხა	აკუმულირებული ცვეთა	ნარჩენი დირექტორი
შეძენის თარიღი					
I წელი					
II წელი					
III წელი					
IV წელი					
V წელი					

გ) მოახდინოთ მე-II წლის ერთი თვის ცვეთის დარიცხვის ბუღალტრული გატარება (მარავის პერიოდული აღრიცხვის სისტემის დროს).

პროცესი №11

საგაჭრო ობიექტის 11.08.2012-ში შეიძინა დახლ-მაცივარი 15.000 ლარად. აქტივის სასარგებლო მომსახურების ვადა განისაზღვრა 3 წლით და ნარჩენი ღირებულება 3.000 ლარად. საწარმო იყენებს ცვეთის დარიცხვის წრფივ მეთოდს.

მოვალეობათ:

გამოთვალოთ არასრულ წელზე ცვეთის თანხა და ასახოთ მოცემული ოპერაცია ბუღალტრულად:

პროცესი №12

საწარმო, რომელიც იყენებს 2009 წელს შეძენილ ძირითად საშუალებას, ავტომობილს (ღირებულების), 2011 საანგარიშებო წლის ბოლოს მოახდინა მოცემული აქტივის ცვეთის საკითხის ვადასინჯვა. შეძენისას აქტივის ღირებულებამ შეადგინა 17.000 ლარი, სასარგებლო მომსახურების ვადა განისაზღვრა 5 წლით და ნარჩენი ღირებულება 2.000 ლარით. 2009-2010-ში დარიცხულმა ცვეთამ შეადგინა 6.000 ლარი. ვადასინჯვით საწარმომ შეამცირა სასარგებლო მომსახურების ვადა და დარჩენილი 3 წლის ნაცვლად განსაზღვრა 2 წელი, ასევე მოხდა ნარჩენი ღირებულების შემცირება 2.000 ლარიდან 1.500 ლარამდე. (საწარმო იყენებს წრფივ მეთოდს)

მოვალეობათ:

გაიანგარიშოთ დარჩენილი 2011-2012 წლების ცვეთა და ასახოთ მოცემული ოპერაცია ბუღალტრულად:

პუნქტი №13

საწარმომ ძოახდინა სატვირთო ავტომანქანის მიმდინარე რემონტი. მიმდინარე რემონტისთვის დაიხარჯა 130 ლარი. ძ.შ. ხელფასი – 30 ლარი, ასებული ძარაგიდან ავტომანქანას შეუცვალა ძუხრუჭები – 30 ლარის და ზეთი – 70 ლარის.

მოგვთხოვთ:

ასახოთ მოცემული ოპერაცია ბუღალტრულად:

პუნქტი №14

საკაჭრო ობიექტება დახლო-მაცივარს გამოუცვალა დაზიანებული ძრავი. შემცვლელ ძრავში ნაღდი ანგარიშეწორებით გადახდილია 1.200 ლარი. დახლო-მაცივარს ცვეთა ერიცხებოდა 3 წელი წრფივი მეთოდით – 20%-იანი განაკვეთით. (შეცვლილი ძრავის დირექტულება და ცვეთა ცალკე აღრიცხული არ იყო).

მოგვთხოვთ:

ასახოთ მოცემული ოპერაცია ბუღალტრულად:

პროცესი №5

საწარმო, რომელიც ამზადებს ავეჯს გააჩნია ჩარხი. ჩარხის შეძენის თვითღირებულება 180.000 ლარია. აქტივის დარიცხული ცვეთა ბალანსის შედეგენის თარიღამდე 120.000 ლარია. ბალანსის შედეგენის მომენტში საწარმომ დაადგინა, რომ აღნიშნული მირითადი საშუალება გაუფასურებულია (დაუზიანდა ძრავი) და მისი საბალანსო ღირებულება უნდა შემცირდეს 15.000 ლარით.

მოვლენებათ:

გაიანგარიშოთ რა თანხით აისახება მირითადი საშუალება ბალანში და ასახოთ ბუღალტრულად გაუფასურებილი თანხის ოპერაცია;

პროცესი №6

ორგანიზაციამ მოახდინა ქსეროქსის აპარატის გადაფასება. მისი შეძენის ღირებულება შეადგენდა - 3.500 ლარს, დარიცხული ცვეთა - 1.200 ლარს, სასარგებლო მომსახურების ვადა - 3 წელს. ცვეთის წლიური ნორმა - 33.33 %-ია. გადაფასების შედეგად დადგინდა ქსეროქსის ღირებულება, რომელმაც შეადგინა - 3.000 ლარი.

მოვლენებათ:

ა) დაადგინოთ გადაფასების ინდექსი;

ბ) მოახდინოთ გადაფასების ინდექსის საშუალებით ქსეროქსის აპარატის გადაფასება, ანუ გადაფასებული და საბალანსო ღირებულების თანაფარდობის გამოყვანა;

მაჩვენებლები	ღირ-ბა გადაფასებამდე	აქტივის რეალური ღირ-ბა	გადაფასების კოეფიციენტი	ღირ-ბა გადაფასების შემდეგ	გადაფასების სხვაობა
თვითღირებულება					
დაგროვილი ცვეთა					
საბალანსო ღირ-ბა					

გ) ასახოთ ბუღალტრულად გადაფასების სხვაობა;

პრიცესა №17

ორგანიზაციამ მოახდინა კომპიუტერის გადაფასება. მისი შეძენის ღირებულება შეადგენს - 2.000 ლარს, დარიცხული ცვეთა - 500 ლარს, სასარგებლო მომსახურების ვადა - 3 წელს. ცვეთის წლიური ნორმა - 33.33 %. გადაფასების შედეგად დადგინდა კომპიუტერის ღირებულება, რომელმაც შეადგინა - 1.300 ლარი.

მოვლენებათ:

ა) დაადგინოთ გადაფასების ინდუქსი;

ბ) მოახდინოთ გადაფასების ინდუქსის საშუალებით ქსეროქსის აპარატის გადაფასება, ანუ გადაფასებული და საბალანსო ღირებულების თანაფარდობის გამოყვანა;

მაჩვენებლები	ღირ-ბა გადაფასებამდე	აქტივის რეალური ღირ-ბა	გადაფასების კოეფიციენტი	ღირ-ბა გადაფასების შემდეგ	გადაფასების სხვაობა
თვითღირებულება					
დაგროვილი ცვეთა					
საბალანსო ღირ-ბა					

გ) ასახოთ ბუღალტრულად გადაფასების სხვაობა;

პრიცესა №18

ა) საწარმო შეიძინა დანადგარი რომლის თვითღირებულება 80.000 ლარია, დარიცხული ცვეთა პირველ წელს 5.000 ლარი. საწარმო ყოველწლიურად აფასებს ძირითად საშუალებებს და იყენებს ცვეთის ულიმინირების მეთოდს. აღმოჩნდა რომ ბალანსის შედეგის თარიღისათვის დანადგარის რეალურმა ღირებულებამ შეადგინა - 70.000 ლარი.

მოვლენებათ:

ოპერაცია ავსახოთ ბუღალტრულად;

ცვეთის ელიმინირება:

ჩამოვასება:

ბ) მოძღვნო საანგარიშვებო პერიოდისათვის დანადგარის რეალურმა ღირებულებამ შეადგინა – 75.000 ლარი, დარიცხულმა ცვეთამ – 4.000 ლარი.

ძოგვთხოვებათ:

ოპერატორ ავსახოთ ბუღალტრულად;

ცვეთის ელიმინირება:

ჩამოვასება:

პროცეს №19

საწარმომ ლიკვიდაციის გამო აღრიცხვიდან ჩამოწერა პრინტერი. მისი შეძენის ღირებულება იყო 500 ლარი, ხოლო დარიცხული ცვეთაც 500 ლარი.

ძოგვთხოვებათ:

ასახოთ ბუღალტრულად ძირითადი საშუალების ექსპლოატაციიდან გასვლა (ლიკვიდაცია);

პროცესი №20

საწარმომ ლიკვიდაციის გამო აღრიცხვიდან ჩამოწერა შენობა. მისი შეძენის ღირებულება იყო 50.000 ლარი, ხოლო დარიცხული ცვეთა 35.000 ლარი.

მოვლენები:

ასახოთ ბუღალტრულად ძირითადი საშუალების ექსპლოატაციიდან გასვლა;

პროცესი №21

საწარმომ, რომელიც დღვ-ს გადამხდელია, გაყიდა შენობა. მისი შეძენის ღირებულება იყო 50.000 ლარი, ხოლო გაყიდვის მომენტისათვის დარიცხული ცვეთა იყო 15.000 ლარი. შენობა გაიყიდა 45.000 ლარად, დღვ-ს თანხამ შეადგინა 8.100 ლარი. ფული მიღებულია საბანკო ანგარიშზე. რეალიზაციის ხარჯმა შეადგინა 1.500 ლარი, რომელიც გაცემულია საღაროდან.

მოვლენები:

ასახოთ ბუღალტრულად ძირითადი საშუალების ექსპლოატაციიდან გასვლა;

პროცესი №22

საწარმომ გაყიდა შენობა. მისი შეძენის ღირებულება იყო 45.000 ლარი, ხოლო გაყიდვის მომენტისათვის დარიცხული ცვეთა იყო 15.000 ლარი. შენობა გაიყიდა 25.000 ლარად. ფული მიღებულია საბანკო ანგარიშზე. ძირითად საშუალებაზე შექმნილი იყო გადაფასების რეზერვი 2.000 ლარი.

მოვლენები:

ასახოთ ბუღალტრულად ძირითადი საშუალების გასვლა;

პროცესი №23

საწარმომ პერსონალური კომპიუტერი გაცვალა ქსეროფის აპარატში. კომპიტერის თავდაპირველი ღირებულება იყო 5.000 ლარი, ხოლო დარიცხული ცვეთა 3.000 ლარი. გაცვლას არ აქვს კომერციული ხასიათი.

მოვლენები:

ასახოთ ბუღალტრულად ძირითადი საშუალების გასვლა;

პროცესი №24

საწარმომ მსუბუქი ავტომობილი, რომლის თავდაპირველი ღირებულებაა 4.500 ლარი და დარიცხული ცვეთა 1.000 ლარი, გაცვალა ჩარხში. მიღებული აქტივის რეალური ღირებულების საიმედოდ შეფასება შეუძლებელია. მსუბუქი ავტომობილის რეალური ღირებულება არის 4.000 ლარი, საწარმომ დამატებით მიღოთ 500 ლარი.

მოვლენები:

ასახოთ ბუღალტრულად ძირითადი საშუალების გასვლა;

პროცესი №25

საწარმომ მოახდინა ტექნოლოგიური ხაზის დემონტაჟი. მისი თავდაპირველი ღირებულება – 43.000 ლარია და დარიცხული ცვეთა 40.000 ლარი. ტექნოლოგიური ხაზის დემონტაჟზე დაიხარჯა: მასალა – 2.000 ლარის, ხელფასი – 1.500 ლარის. დემონტაჟის შედეგად მიღებული იქნა მეორადი მასალა კართი სარეალიზაციო ფასთ – 3.000 ლარის.

მოვლენები:

ასახოთ ბუღალტრულად ძირითადი საშუალების გასვლის ოპერაცია დამატებითი ანგარიშის (T -ანგარიშის) გამოყენებით: